

SMĚRY, KTERÝMI BY SE VYPLATILO INVESTOVAT V PEDAGOGICE

IVA STUHLÍKOVÁ

PEDAGOGICKÁ FAKULTA JIHOČESKÉ UNIVERZITY

EXTERNÍ EXPERTNÍ SKUPINA S 2030+

MŠMT

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

EDU
2030+

INVESTOVAT V PEDAGOGICE

v praxi výchovy a vzdělávání
– ve vzdělávacím systému

v oboru „pedagogika“
- profesní obor učitelů, vědecký obor

Učitelé

Obsah učiva

Potřeby žáků

K jakým cílům

KDO

CO

KOHO

PROČ

učí

ZA JAKÝCH PODMÍNEK

JAK EFEKTIVNĚ

ATD.

Vzdělávací příležitosti

Oborové didaktiky

Výsledky vzdělávání

DO ČEHO SE VYPLATÍ INVESTOVAT?

- **do klíčových aktérů** – učitelé a ředitelé, další pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci a jejich podpora
- **do výzkumu**, který umožní rozumět tomu, co se v systému děje, poskytne dostatečné podklady pro informované zásahy do systému, ale také umožní společnosti dostatečně porozumět tomu, jak v ní probíhají procesy výchovy a vzdělávání a jak je efektivně usměrňovat

UČITELÉ ZAČÍNAJÍ CITELNĚ CHYBĚT

- Mimořádné šetření MŠMT – učitelé v regionálním školství (MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ) – březen 2019:
 - zhruba 150,6 tis. učitelů (cca 135,3 tis. úvazků);
 - velmi vysoký průměrný věk - 47,2 roků;
 - profesní vzdělání: učitelské obory - 77,7 %, DPS - 12,6 %, ostatní pedagogické obory - 5,0 %, 4,7 % bez pedagogického vzdělání;
 - 2018/2019:
 - pouze zhruba 3,7 % začínajících učitelů (2,25 % absolventů pedagog. oborů a 1,45 % absolventů DPS);
 - u 6,4% se očekává odchod ze školství;
 - nedostatek učitelů (zejm. 1. stupeň ZŠ, Ma, AJ, ČJ, F, strojírenství, elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika) – 66,4 % škol tuto situaci hodnotí jako významný až kritický problém.

INVESTOVAT DO HLAVNÍCH AKTÉRŮ - UČITELÉ

- Systémové otázky podpory – co učitelé potřebují, aby mohli zvýšit „KPU“?

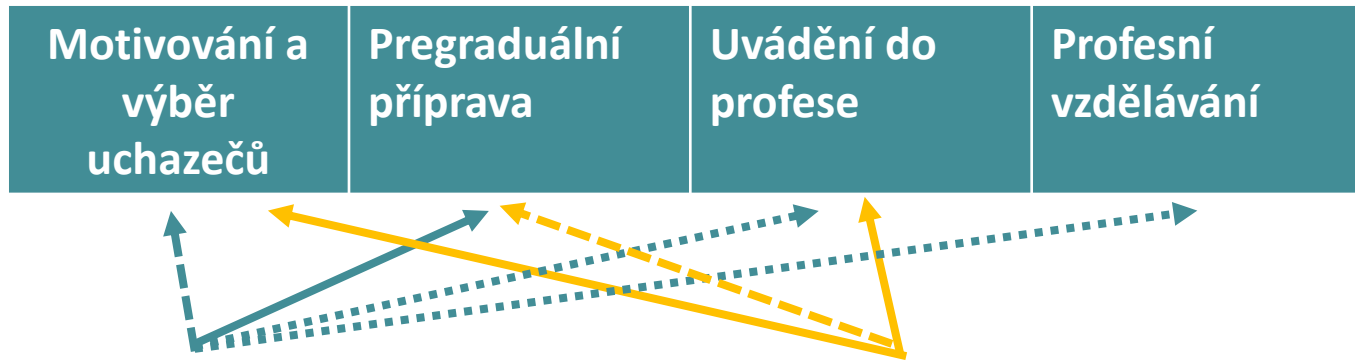
Dobré podmínky pro práci a profesní i osobní růst:

- Adekvátní ohodnocení a uznání
- Dobře promyšlené kurikulum
- Metodickou podporu a podporu didaktických inovací
- Vyšší sebedůvěru, že dovedou řešit obtížné situace ve třídě
- Větší rozdělení kompetencí, ale i větší spolupráci v multiprofesním týmu
- Profesní podporu – různé formy profesního sdílení (intervize, tandemy atd.), podporu zvládání zátěže
- Menší zatížení administrativními činnostmi, které nesouvisí s výukou
- Další vzdělávání podle jejich potřeb přímo ve škole, spolu s ostatními kolegy

(zprávy ČŠI, TALIS 2013, výzkumy začínajících učitelů, výzkumy stresu u učitelů, SYPO, Eduzměna)

INVESTOVAT DO HLAVNÍCH AKTÉRŮ – PŘÍPRAVA UČITELŮ

- Profesní příprava - profesionalizační kontinuum

- Fakulty připravující učitele vs. doplňující pedagogické vzdělávání (UNŽ)

KDE BY SE VYPLATILO INVESTOVAT	Motivování a výběr uchazečů	Pregraduální příprava	Uvádění do profese	Další profesní vzdělávání
<p>Fakulty připravující učitele</p> <p><i>jejich klíčovou rolí je i pedagogický výzkum</i></p>	<p>aktivní vyhledávání talentovaných uchazečů, diagnostika silných a slabých stránek začínajících studentů</p>	<p>formulovat standard absolventa tak, aby umožňoval školám inovovat jejich programy</p>	<p><i>příprava mentorů</i></p>	<p><i>potřeba jasného zadání (viz níže), rozdělení kompetencí s ostatními poskytovateli</i></p>
<p>Doplňující pedagogické vzdělávání</p>	<p><i>závisí velmi na poskytovateli - motivovanost ano, výběr jen někde</i></p>	<p>modulární systém umožňující rozšiřování oborové a profesní přípravy</p>	<p><i>závisí velmi na poskytovateli – někde výrazně (UNŽ) jinde v rozsahu menším než u tradiční přípravy</i></p>	<p>modulární systém umožňující prohlubování didaktické přípravy</p>
<p>Systémově</p>	<p>zvyšování prestiže profese, finanční ocenění práce</p>	<p>vyjasnění kurikulárních otázek (revize RVP); standard</p>	<p>podpora začínajících učitelů a mentorů, např. snížením PPČ</p>	<p><u>promyšlený systém</u> DVPP, další profesní podpora (volný semestr, supervize atd.)</p>

HLAVNÍ AKTÉŘI – VZDĚLAVATELÉ UČITELŮ

- od roku 2014 prostřednictvím Fondu vzdělávací politiky
 - podpora studijních programů připravujících budoucí učitele (16 VVŠ; r.2019 celkem 85 mil. – zejména navýšení prostředků na financování praxí)
- od r. 2017 podpora akademických pracovníků
 - od r. 2019 alokováno přímo na zlepšení finančních podmínek akademických pracovníků pedagogických fakult (9 fakult; r. 2019 celkem 115 mil.)
- od r. 2017 podpora prostřednictvím OP VVV – koncepční proměna přípravného vzdělávání (využívání digitálních technologií, posílení praktické přípravy, spolupráce fakult se školami, příprava v oblasti společného vzdělávání), podpora pokračuje - problém: projektové řízení přináší nejen peníze, ale i další administrativní zatížení fakult připravujících učitele.

DO ČEHO SE VYPLATÍ INVESTOVAT?

NÁVRH STRATEGICKÝCH CÍLŮ A LINIÍ STRATEGIE 2030+

STRATEGICKÉ CÍLE

SC1: Zaměřit vzdělávání více na získání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život

SC2: Snížit vzdělanostní nerovnosti a zvýšit spravedlnost v přístupu ke vzdělání

STRATEGICKÉ LINIE

SL1: Proměna obsahu a způsobu vzdělávání

SL2: Podpora učitelů, ředitelů a dalších pracovníků ve vzdělávání

SL3: Zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce

SL4: Zvýšení financování a zajištění jeho stability

SL2: PODPORA UČITELŮ A ŘEDITELŮ A DALŠÍCH PRACOVNÍKŮ VE VZDĚLÁVÁNÍ

- Zajistit **dostatek** kvalifikovaných učitelů, kteří jsou v profesi **spokojeni** a **dovedou** vytvářet **efektivní** učební prostředí pro své žáky.
- Vést školy jako **učící se organizace**, které jsou schopny naplňovat potřeby svých žáků a komunit.
- Skutečná podpora učitelů, ředitelů a dalších pedagogických pracovníků znamená, že **jsme schopni popsat „cílový stav“** – jak v rovině **podmínek** pro jejich kvalitní práci, tak ve smyslu toho, jak taková **kvalitní práce** má vypadat.

SHRNUTÍ - VYPLATILO BY SE INVESTOVAT

- do klíčových aktérů a jejich podpory, aby se zvyšovala kvalita jejich práce.
- do pedagogického výzkumu, který umožní:
 - rozumět probíhajícím procesům výchovy a vzdělávání do té míry, abychom je dokázali efektivně je usměrňovat tak, aby směřovaly k formulovaným cílům;
 - vědět co se v systému děje a včas intervenovat;
 - řídit vzdělávací systém jako synergický celek.

Děkuji za pozornost